

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/180/2021
Identifikačné číslo spisu:	1116206096
Dátum vydania rozhodnutia:	22.06.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1116206096.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a členov senátu JUDr. Mariána Sluka PhD., a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcu L. A., narodeného X. Q. XXXX, A., N. S. č. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Madejom, Bratislava, Laurinská č. 3, proti žalovanému Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska ul. č. 71, IČO: 00 166 073, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vedenom pôvodne na Okresnom súde Bratislava I, v súčasnosti Mestský súd Bratislava IV pod sp. zn. 25C/35/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. novembra 2020 sp. zn. 15Co/108/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 28. decembra 2017, č. k. 25C/35/2016-359, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 672,10 eura a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4 087,20 eura, žalobu vo zvyšku zamietol a žalovanému proti žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

1.1. Žalobca sa domáhal voči žalovanému náhrady majetkovej škody, a to skutočnej škody a ušlého zisku spolu vo výške 86 758,53 eura a nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur podľa § 8 ods. 5 písm. c) zákona č. 514/2003 Z. z. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že nezákonná väzba mu bola uložená v trestnom konaní vedenom Okresnou prokuratúrou Bratislava IV pod sp. zn. 1 Pv 784/12 a Okresným súdom Bratislava IV pod sp. zn. OTp 206/2012. Dňa 5. októbra 2012 bolo Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Bratislava IV, odbor kriminálnej polície, vydané uznesenie o začatí trestného stíhania, č. ČVS: ORP-717/2-OVK-B4-2012 a súčasne aj vznesené obvinenie proti nemu za zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Trestného zákona. Ako obvinený bol v súlade s uznesením Okresného súdu Bratislava IV zo 7. októbra 2012 sp. zn. OTp 206/2012, vzatý do väzby s tým, že väzba začala plynúť momentom obmedzenia jeho osobnej slobody, t. j. dňom 4. októbra

2012 o 03,30 hod.; jeho obhajca o rozhodovaní o väzbe nebol upovedomený. Proti uzneseniu vyšetrovateľa PZ z 5. októbra 2012, č. ČVS: ORP-717/2-OVK-B4-2012, podal v zákonnej lehote sťažnosť, ktorá bola zamietnutá uznesením Krajského súdu v Bratislave. Dňa 3. decembra 2012 podal dovolanie voči uzneseniu krajského súdu a zároveň žiadosť o prepustenie z väzby, zrušenie obvinenia a zastavenie trestného stíhania. Žiadosť o prepustenie z väzby, zrušenie obvinenia a zastavenie trestného stíhania bola uznesením krajského súdu zamietnutá, preto podal 4. marca 2013 opätovne žiadosť o prepustenie z väzby, zrušenie obvinenia a zastavenie trestného stíhania. Na základe tejto žiadosti bol 8. marca 2013 Okresnou prokuratúrou Bratislava IV vydaný príkaz na jeho prepustenie z väzby na slobodu. Následne 27. mája 2013 prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava IV vydala uznesenie, ktorým bola vec postúpená Obvodnému úradu Bratislava, odboru všeobecnej vnútornej správy, pretože výsledky prípravného konania ukázali, že nešlo o trestný čin. Jeho žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podaná 11. augusta 2015 na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, ktorá ju postúpila Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky ako príslušnému orgánu, bola posúdená ako nedôvodná. Ďalej uviedol, že mu v rámci trestného konania bolo odňaté právo na obhajobu, bol obmedzený na osobnej slobode v rozpore so zákonom a samotné dôvody väzby nikdy neexistovali. Dňa 7. októbra 2012 v čase o 18,30 hod. bolo uznesením Okresného súdu Bratislava IV rozhodnuté, že príslušný súd ho ako vtedy obvineného, berie do väzby, ale v čase rozhodovania o jeho vzatí do väzby už márne uplynula maximálna možná doba na obmedzenie jeho osobnej slobody v zmysle § 73 ods. 5 Trestného poriadku. Ako obvinený bol obmedzený na osobnej slobode 4. októbra 2012 o 03,30 hod., preto mal byť bezodkladne prepustený na slobodu. Zo strany príslušného súdu a orgánov činných v trestnom konaní došlo k odopretiu jeho práva na obhajcu, keďže v čase rozhodovania o väzbe mal zvoleného právneho zástupcu, ktorý však nebol upovedomený o rozhodovaní o vzatí do väzby svojho klienta. Príslušný súd odôvodnil uznesenie o jeho vzatí do väzby ustanovením § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda že bude naďalej pokračovať v agresívnom správaní voči svojej družke a deťom a vyhrážky aj zrealizuje. Vo svojej výpovedi zo dňa 5. októbra 2012 tvrdil, že aby nedošlo k stretom s poškodenou, bude dočasne bývať u svojho brata. Poškodená spolu s deťmi už v tom čase nebývala na adrese spoločného bydliska s ním, pretože jeho rodinní príslušníci vymenili zámky na byte v jeho vlastníctve a poškodená nemohla tento byt opätovne využívať. Ako reálnu hrozbu považoval príslušný súd aj skutočnosť, že je vlastníkom strelných zbraní, avšak všetky jeho strelné zbrane spolu so strelivom boli príslušníkmi policajného zboru zaistené. Tieto skutočnosti opakovane zdôraznil už v sťažnosti z 22. októbra 2012 s tým, že dôvody väzby neexistujú. Znalec ustanovený v trestnom konaní na základe jeho psychologického vyšetrenia skonštatoval, že jeho cieľom nie je ublížiť druhému, že údajná poškodená má sklon k agresívnemu, resp. direktívnemu správaniu, pričom z jej povahy vyplýva, že udalosti vnímala dramatickejšie ako sa stali. Väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, na základe ktorého bol vzatý do väzby nikdy neexistoval a tak nie je možné, aby si vzatie do väzby spôsobil sám. V súvislosti s pobytom vo väzbe nemohol efektívne komunikovať so sociálnou a zdravotnou poisťovňou, mobilnými operátormi, poskytovateľmi internetových služieb či plynárenskou spoločnosťou, čím mu vznikli nedoplatky a zbytočné dlhy, ktoré vyústili do exekúcie. Počas jeho väzby prišlo k odcudzeniu elektroniky a drahých cenností z jeho bytu, išlo najmä o zberateľské mince z bieleho a žltého kovu, notebook zn. ASUS s inštalačným CD a programovacími káblami. Pod tlakom urýchlenej potreby finančných prostriedkov bol nútený byt predať, a to výrazne pod cenu. Žalobca ďalej dôvodil, že následkom väzby došlo k zmareniu výkonu viacerých dohodnutých prác a utrpela jeho dobrá povesť seriózneho podnikateľa, čo spôsobilo stratu príjmu z podnikania. V dôsledku nezákonnej väzby nemohol vykonávať podnikateľskú činnosť, čím nedošlo k rozmnoženiu majetkových hodnôt, aj keď sa to dalo očakávať vzhľadom na existenciu zákaziek a pravidelný chod vecí. Uplatnil si aj náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpel v dôsledku nezákonnej väzby, ktorú odôvodňoval tým, že k jeho zaisteniu došlo priamo v jeho obydli, čo mali možnosť sledovať aj ostatní obyvatelia paneláku, ktorí ho a aj jeho rodinných príslušníkov osobne poznajú. Po prepustení z väzby zaznamenal zmeny správania svojho okolia k jeho osobe, začal byť terčom posmeškov a osočovaní. Bola pre neho po prepustení z väzby traumatická aj bežná návšteva miestnych potravín, kde si na neho ukazovali prstom a odmietali ho obslužiť. Tento zásah mu spôsobil apatiu, smútok a dlhodobý psychický stres. Samotný nezákonný pobyt vo väzbe, ktorý trval 5 mesiacov a 4 dni, vnímal veľmi intenzívne, keď neoprávnený pobyt vo väzbe považoval za vážny zásah do svojej osobnej slobody a práva na pokojný súkromný život, Stres z väzobného prostredia sa jednak nepriaznivo odrazil na jeho psychickom stave, ale mal aj vplyv na

pretrhnutie sociálnych väzieb. Po prepustení z väzby na slobodu sa dlhšiu dobu zajakával a bol utiahnutý, nemal záujem komunikovať ani s priateľmi, mal problém zaradiť sa do bežného života a dodnes cíti duševnú nepohodu. Najhoršie pociťoval narušenie svojho vzťahu s maloletým synom P., nakoľko počas pobytu vo väzbe nemal možnosť vidieť svojho syna, ani s ním komunikovať, či podieľať sa akýmkoľvek spôsobom na jeho výchove a živote. Zmeškal aj stužkovú slávnosť svojej dcéry B., Vianoce a mnohé rodinné oslavy, čím prišiel o možnosť stretnúť sa s blízkymi a vytvoriť si tak cenné spomienky.

1.2. Po právnej stránke súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 8 ods. 5, ods. 6 písm. a), § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, ods. 4, § 17 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, dôvodiac čiastočnou dôvodnosťou žaloby. Uviedol, že žalobca si žalobou uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur za nezákonnú väzbu a nárok na náhradu skutočnej škody a ušlého zisku vo výške 86 758,53 eura, ktorá mu mala vzniknúť v príčinnej súvislosti s nezákonnou väzbou.

1.3. Prvoinštančný súd k otázke zavinenia si väzby obvineným poukázal na vyjadrenie bývalého Najvyššieho súdu ČSSR v správe o účinnosti zákona č. 58/1969 Sb. prejednanej a schválenej plénom dňa 30. novembra 1977, sp. zn. Plsf 3/77, v ktorom konštatoval, že aj keď zákon len príkladom uvádza, ktoré konanie obvineného treba považovať za zavinenie väzby (napr. pokus o útek), rozhodne vždy predpokladá určité konkrétne konanie obvineného, ktorým dal príčinu na uvalenie väzby. To znamená, že podľa úpravy vzatia do väzby a jej trvania zakotvenej v Trestnom poriadku bude tu zákonný dôvod väzby, keď v zmysle ustanovenia § 67 Trestného poriadku bude tu skutočnosť, ktorá odôvodňuje obavu, že obvinený napr. ujde alebo že bude pokračovať v trestnej činnosti alebo že bude pôsobiť na svedkov a podobne. Pre vylúčenie nároku na odškodnenie za väzbu malo by však byť preukázané aj určité konanie obvineného, napr. pôsobenie na znalca, zastrašovanie svedkov, odstraňovanie dôkazov a podobne, ktorým dal príčinu k obavám, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia, lebo len v takomto prípade možno hovoriť o tom, že obvinený mal vinu na uvalení väzby. Nemožno preto jednoznačne vidieť zavinenie na uvalení väzby len v tom, že okresný prokurátor zdôvodnil vzatie do väzby konštatovaním, že išlo napr. o osobu niekoľkokrát súdne trestanú pre majetkové a iné delikty a vzhľadom na osobu páchatel'a je nebezpečenstvo, že by mohol ujsť alebo sa skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu a trestu a že je tu dôvodná obava, že by mohol i naďalej pokračovať v páchaní trestnej činnosti obdobnej povahy. Tieto závery bývalého najvyššieho súdu sú relevantnými aj pri platnosti a účinnosti zákona č. 514/2003 Z.z. Dospel k záveru, že neexistuje dôvod na liberáciu štátu zo zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, pretože výklad zavinenia si väzby obvineným by mal byť uskutočnený reštriktívne tak, aby neznamenal vo svojej podstate poprenie úmyslu zákonodarcu založiť zodpovednosť štátu aj za zákonné rozhodnutie o väzbe. Pod zavinením si väzby sa má na mysli konanie obvineného, ktorým dáva príčinu na vzatie do väzby, ktoré ale nespočíva v skutku, ktorý sa mu kladie za vinu, pretože tu by nikdy nemohla nastúpiť zodpovednosť štátu za škodu. Zo samotného správania sa osoby, ktoré spravanie orgány činné v trestnom konaní kvalifikujú ako spáchanie skutku naplňujúceho znaky trestného činu, nemožno usudzovať na naplnenie liberačnej podmienky zo zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, spočívajúcej v zavinení si väzby poškodenou osobou. Zavinenie žalobcu na väzbe nie je možné vidieť v tom, že sa dopustil skutku, pre ktorý bol stíhaný, ktorý ako bolo neskôr zistené, nebol trestným činom, nenaplňoval znaky trestného činu. Opačným výkladom by každé právom dovolené konanie, ktoré orgány činné v trestnom konaní nesprávne vyhodnotia ako skutok naplňajúci znaky trestného činu, zakladalo väzobný dôvod a liberovalo štát zo zodpovednosti za škodu, teda došlo by k liberácii zo zodpovednosti za škodu v každom jednotlivom prípade oslobodenia spod obžaloby, zastavenia trestného stíhania alebo postúpenia veci inému orgánu (v tomto prípade Okresnému úradu Bratislava, odbor všeobecnej vnútornej správy na prejednanie priestupku). Nejde o to, či sa obvinený dopustil, aj keď zavinene skutku, ktorým vyvolal podozrenie zo spáchania trestného činu, ale o to, či svojim iným alebo ďalším konaním ovplyvnil postup orgánov činných v trestnom konaní tak, že bez takéhoto jeho konania by k návrhu na vzatie do väzby obvineného neprišlo. Žalovaný však žiadne takéto konanie žalobcu, ktorým by žalobca ovplyvnil postup orgánov činných v trestnom konaní tak, že bez takéhoto jeho konania by k podaniu návrhu na vzatie do väzby neprišlo, netvrdil, ani nepreukázal. Nestotožnil sa s námietkou žalovaného, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím nie je možné žalobcovi priznať, pretože tento

nárok bol žalobcom uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko Ústava Slovenskej republiky vo svojom článku 46 ods. 3, ods. 4 stanovuje právo každého na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom s tým, že podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon. Týmto zákonom upravujúcim podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu je výlučne zákon č. 514/2003 Z.z. Aj keď citovaný zákon odkazuje vo svojom § 25 ods. 1 na subsidiárne použitie Občianskeho zákonníka, vždy sa primárne pri uplatnení nároku na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) jedná o vzťah medzi jednotlivcom a štátom, ktorý vzniká v dôsledku nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu štátu pri výkone verejnej moci, t.j. v rámci výkonu zvrchovaného oprávnenia štátu. Z tohto dôvodu je neadekvátne analogicky posudzovať pravidlá všeobecnej úpravy zodpovednosti za škodu obsiahnutej v Občianskom zákonníku a pravidlami, ktorými sa riadi zodpovednosť štátu za škodu podľa špeciálneho zákona č. 514/2003 Z.z. Poukázal na znenie § 17 citovaného zákona, podľa ktorého sa v prípade vzniku nemajetkovej ujmy v dôsledku nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci uhrádza jednotlivcovi za túto ujmu, ak samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu aj nemajetková ujma v peniazoch. S prihliadnutím na uvedené mal za to, že zákon č. 514/2003 Z.z. stanovil vlastné a úplné podmienky, za splnenia ktorých štát zodpovedá za nemajetkovú ujmu vzniknutú v dôsledku nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu a stanovil tiež pravidlá poskytnutia zadosťučinenia a formu zadosťučinenia. Nárok na náhradu nemajetkovej, ktorý vznikol podľa zákona č. 514/2003 Z.z. potom nie je možné zamietnuť s odkazom na § 3 Občianskeho zákonníka. Hodnoty obdobné tým, ktoré sa dovodujú aplikáciou § 3 Občianskeho zákonníka sú obsiahnuté v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. a je možné zisťovať rozsah nemajetkovej ujmy výlučne podľa týchto pravidiel. Pokiaľ ide o žalobcom dodatočne uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý mu mal vzniknúť v dôsledku nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania, žalovaný namietal, že žalobca nepožiadaval o predbežné prerokovanie tohto nároku podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. Žalobca neunesol v konaní dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu, že o predbežné prerokovanie náhrady nemajetkovej ujmy odvodennej od uznesenia o začatí trestného stíhania, ktoré považoval za nezákonné, požiadaval príslušný orgán štátu. Podanie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody považuje za materiálnu podmienku uplatnenia si tohto nároku poškodeným voči štátu súdnou cestou. Podľa § 16 ods. 4, veta druhá zákona č. 514/2003 Z.z. môže totiž poškodený pri uplatnení nároku na súde požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Okrem nedostatku žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu nezákonného rozhodnutia o začatí trestného stíhania, žalobca žiadnym spôsobom nešpecifikoval, v akej časti ním uplatnenej nemajetkovej ujmy v celkovej výške 10 000 eur si tento nárok uplatnil z titulu nezákonného rozhodnutia o začatí trestného stíhania. Nakoniec aj v takomto prípade platí povinnosť preukázania nemajetkovej ujmy, pretože okolnosť nezákonného rozhodnutia, bez osvedčenia skutočností preukazujúcich dopad tohto rozhodnutia, jeho vplyvu, následkov na žalobcu v rôznych oblastiach pôsobenia, nemá za následok automatický vznik nároku na nemajetkovú ujmu. Súd prvej inštancie poukázal na to, že konanie o náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je súdnym konaním, v ktorom platí zásada kontradiktórnosti a unesenia dôkazného bremena účastníkom konania. Ústavný súd Slovenskej republiky (II. ÚS 467/08) konštatoval, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (v zmysle čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky) nie je absolútne, ale v záujme zaistenia právnej istoty podlieha zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie. Tie sú zakotvené práve v zákone č. 514/2003 Z.z. a ich existenciu žalobca v konaní nepreukázal, keď nepreukázal dopad nezákonného rozhodnutia (uznesenia o začatí trestného stíhania) na jednotlivé sféry života, a to nielenže v tomto smere neunesol dôkazné bremeno, ale ani neposkytol skutkové tvrdenia o tých okolnostiach, z ktorých by bolo možné dovodiť negatívny dopad vedenia trestného stíhania na jeho život, z dôvodu ktorého nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu nezákonného rozhodnutia o začatí trestného stíhania nepriznal. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ako zodpovednosti objektívnej, je súčasné, t.j. kumulatívne splnenie troch podmienok: 1. existencia nezákonného rozhodnutia, 2. existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, resp. existencia nemajetkovej ujmy a 3. príčinná súvislosť medzi škodou, resp. nemajetkovou ujmu a nezákonným rozhodnutím. Nároky

žalobcu na náhradu skutočnej škody a ušlého zisku uplatnené v celkovej výške 86 758,53 eura považoval, s výnimkou nároku na náhradu ušlého zisku vo výške 672,10 eura za nedôvodné, preto žalobu žalobcu v tejto časti zamietol, pričom podrobne odôvodnil každý uplatnený čiastkový nárok žalobcu.

1.4. Prvoinštančný súd k poslednému nároku žalobcu v súvislosti s vykonanou väzbou na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur uviedol, že väzba predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva aj ďalšie negatívne dôsledky pre jeho osobný život, zasahuje do súkromného života jednotlivca, jeho cti a dôstojnosti a je teda spôsobilá popri porušení práva na osobnú slobodu garantovaného čl. 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, obmedziť a porušiť aj právo jednotlivca na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti a osobnej cti. Je nepochybné, že väzba realizovaná v rozpore so zákonom je spôsobilá vyvolať okrem vzniku materiálnej škody aj vznik nemateriálnej ujmy. V súvislosti so vznikom nemateriálnej ujmy, je potrebné vziať do úvahy, že túto spravidla nie je možné dokazovať, pretože ide o stav mysle poškodenej osoby a spravidla postačuje zistenie, či sú dané objektívne dôvody pre to, aby sa konkrétna osoba mohla cítiť poškodenou, teda dotknutou v tých zložkách, ktoré tvoria vo svojom súhrne nemajetkovú sféru jednotlivca. Súd prvej inštalácie pri hodnotení predmetného čiastkového nároku vychádzal z výpovede žalobcu, z ktorej zistil, že pociťoval podmienky väzby ako nepopísateľné v negatívnom slova zmysle, väzba bola vykonávaná v cele o rozmeroch 4 x 2 m, v ktorej bola namiesto toalety jama, v tejto cele všetci spolu jedli, spali, vychádzka bola umožnená jedenkrát za deň na hodinu, v cele bola len studená voda, možnosť osprchovať sa bola dvakrát do týždňa len na päť minút. Vo väzbe ho ťažila tá skutočnosť, že mu hrozí trest odňatia slobody v trvaní 9,5 až 20 rokov, čo by znamenalo, že neuvidí ísť syna do školy a nebude môcť byť prítomný na dcérinej stužkovej. Návštevy detí vo väzbe sa uskutočňovali raz za tri týždne, ale mohol sa s nimi rozprávať len cez sklo a zakaždým len 10 minút. Väzba bola pre neho psychicky náročná a od základu mu zmenila život. V dôsledku väzby stratil zákazníkov, po návrate z väzby musel začínať pracovne od nuly a dnes má len dlžoby. Prvoinštančný súd poukázal na to, že voči žalobcovi bolo vedené trestné stíhanie pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) ods. 2 písm. d) Trestného zákona, bol obmedzený na osobnej slobode dňa 4. októbra 2012 a z väzby bol prepustený dňa 8. marca 2013, takže väzba trvala 156 dní. Pri hodnotení následkov neoprávneného držania vo väzbe v osobnej sfére žalobcu ako poškodeneho bolo potrebné vychádzať zo skutočností, že samotné držanie vo väzbe má z povahy veci negatívne dopady do slobody pobytu a do práva na súkromie a v tomto ohľade výkon väzby sám o sebe spôsobuje ujmu na základných právach, slobodách a dôstojnosti dotknutej osoby. Spôsobuje stres, neistotu, úzkosť, ktoré následky boli preukázané výsluchom žalobcu. Pokiaľ ide o prípadné porušenie práva žalobcu na rodinný život mal vychádzať z výsluchu žalobcu za preukázané, že väzba mala negatívny dopad na jeho rodinný život v oblasti rozvíjania kontaktov s deťmi. Dopady väzby do profesného života žalobcu, do jeho spoločenskej povesti a cti síce tvrdené boli, ale v konaní neboli preukázané. Vychádzajúc z vyššie uvedeného mal potom za to, že žalobca preukázal zásah a nepriaznivý dopad v súvislosti s vykonanou väzbou v jeho súkromnom a rodinnom živote a samotné konštatovanie porušenia práva sa nejaví dostatočným zadostučinením, z dôvodu ktorého s poukazom na § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. platného a účinného do 31. decembra 2012, priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za každý deň väzby vo výške 26,20 eura. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia výška nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutiami uvedenými v § 7 a § 8 je najmenej jedna tridsatina priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, a to za každý i začatý deň pozbavenia osobnej slobody. Priemerná nominálna mesačná mzda v roku 2011 predstavovala sumu 786 eur. Žalobca bol väzobne obmedzený na svojej osobnej slobode od 4. októbra 2012 a tak bolo potrebné aplikovať v tom čase platné a účinné znenie ustanovenia § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. Aj keď po 1. januári 2013 prišlo k novelizácii zákona č. 514/2003 Z.z. aj v jeho ustanovení § 17 ods. 4, ktorý následne už len obmedzoval výšku náhrady nemajetkovej ujmy, neexistoval žiaden rozumný dôvod, pre ktorý by pri nezmenených podmienkach väzby žalobcu, mu nemal priznať náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu vykonanú v roku 2013 v rovnakej výške ako bola priznaná za rok 2012, aj vzhľadom na skutočnosť, že určoval náhradu nemajetkovej ujmy len vo vzťahu dopadu väzby do práva žalobcu na osobnú slobodu a súkromie, vrátane jeho osobného a rodinného života, ktoré následky väzby na uvedené sféry života jednotlivca je možné odvodiť už len z povahy väzby ako takej. Na základe uvedeného uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy za čas väzby vo výške 4 087,20

eura (26,20 eura x 156 dní) a vo zvyšku uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalobu ako nedôvodnú zamietol.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj len „odvolací súd“) rozsudkom z 25. novembra 2020 sp. zn. 15Co/108/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a keďže sa stotožnil s dôvodmi rozsudku ako správnymi, na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd považoval za potrebné uviesť ešte nasledovné.

2.1. Odvolací súd nemal dôvod odchýliť sa od súdom prvej inštancie vysloveného názoru, že neexistuje dôvod na liberáciu štátu zo zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, keď náležite vysvetlil, že žalobca si nezavinil väzbu sám, s ktorým odôvodnením sa v plnom rozsahu stotožnil. K odvolacej námietke žalovaného, že prvoinštančný súd nesprávne vyhodnotil, že neprišlo k zavineniu si väzby samotným žalobcom odvolací súd uviedol, že zavinenie obvineného znamená, že zavinené konanie, či už vo forme úmyslu alebo nedbalosti, bolo dôvodom k podaniu a vyhovneniu návrhu na jeho vzatie do väzby. Nejde o to, či jednanie obvineného vyvolalo podozrenie, že bol spáchaný trestný čin, ale či naplnilo skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, teda či jeho chovanie bolo dôvodom k obave, že utečie, bude mariť vyšetrovanie alebo bude pokračovať v trestnej činnosti, pre ktorú je stíhaný. Väzba je prostriedkom k zaisteniu obvineného (t.j. osoby, ktorej bolo vznesené obvinenie) pre účely trestného konania zo zákonom stanovených dôvodov. Väzba z dôvodu § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku má preventívny charakter a má zabrániť tomu, aby obvinený pokračoval v skutku, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie z trestného činu. Žalobca bol stíhaný za určitý skutok, ktorý bol kvalifikovaný ako trestný čin, pre ktorý bol vzatý do väzby, avšak neskôr sa preukázalo, že v jeho prípade nešlo o trestný čin (konanie žalobcu bolo kvalifikované ako priestupok), keďže skutková podstata trestného činu, pre ktorý bol stíhaný sa nenaplnila. Rozhodujúcim kritériom pre nárok na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím je výsledok trestného konania, V danom prípade bol výsledok trestného konania taký, že žalobca svojim chovaním nenaplnil skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, preto mu vznikol nárok na náhradu škody, tak ako správne konštatoval prvoinštančný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku.

2.2. Odvolací súd sa stotožnil aj s argumentáciou prvoinštančného súdu o tom, že uplatnený nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím nie je možné považovať v rozpore s dobrými mravmi. V danej veci bolo preukázané, že žalobca bol vo väzbe nezákonne, z dôvodu ktorého si uplatnil aj náhradu nemajetkovej ujmy, ktorej podmienky priznania sú vymenované v ustanovení § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. Aj keď uvedený zákon odkazuje na subsidiárnu aplikáciu Občianskeho zákonníka (v ustanovení § 25), v danom prípade je zákon č. 514/2003 Z.z. lex specialis vo vzťahu k Občianskeho zákonníku (lex generalis), z dôvodu ktorého nie je možné zamietnuť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy s odkazom na ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka, ako správne konštatoval súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku, keďže požiadavky pre priznanie takéhoto nároku sú presne špecifikované v zákone č. 514/2003 Z.z. Odvolací súd dodáva, že ak by zákonodarca chcel, aby sa pri tomto nároku subsidiárne použili ustanovenia Občianskeho zákonníka o náhrade nemajetkovej ujmy a dobrých mravoch, mohol v zákone č. 514/2003 Z.z. uviesť, že pri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sa použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka o tomto nároku (§ 13) a dobrých mravoch (§ 3). Z uvedeného dôvodu preto odvolací súd neprihliadol na tvrdenia žalovaného uvedené v jeho odvolaní, že uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je možné žalobcovi priznať pre rozpor s dobrými mravmi a že prvoinštančný súd nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnil svoje rozhodnutie pri určovaní priznania náhrady nemajetkovej ujmy a nemožnosti aplikácie § 3 Občianskeho zákonníka pri tomto nároku, čím porušil jeho právo na spravodlivý proces.

2.3. K odvolacej námietke žalovaného, že žalobca nepreukázal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, keďže nepredložil ohľadom vzniku nemajetkovej ujmy žiaden dôkaz, odvolací súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. augusta 2019, sp. zn. 4Cdo/125/2019.

2.4. Odvolací súd sa nestotožnil ani s argumentáciou žalovaného uvedenou v jeho odvolaní, že pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie neaplikoval účinnú právnu úpravu, keď bolo potrebné aplikovať zákon č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z.z. účinného od 1. januára 2013 a nie zákon č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2012. Prvoinštančný súd správne aplikoval pri výpočte výšky náhrady nemajetkovej ujmy zákon č. 514/2003 Z. z. účinný do 31.

decembra 2012 aj za väzbu, ktorú žalobca vykonával v roku 2013, nakoľko žalobca bol vzatý do väzby dňa 4. októbra 2012, kedy bolo platné a účinné ustanovenie § 17 ods. 4 citovaného zákona, v ktorom bolo presne určené z čoho treba vychádzať pri určení výšky nemajetkovej ujmy. Väzba žalobcu pokračovala aj v roku 2013 (prepustený bol dňa 8. marca 2013), pričom od 1. januára 2013 nadobudla účinnosť novela zákona č. 514/2003 Z. z., v ktorej už ale nebol uvedený spôsob pre výpočet výšky nemajetkovej ujmy a tak si súd prvej inštancie pri výpočte výšky nemajetkovej ujmy za rok 2013 iba pomohol ustanovením § 17 ods. 4 účinného do 31. decembra 2012, keď v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval, že neexistuje žiaden rozumný dôvod, pre ktorý pri nezmenených podmienkach väzby žalobcu, mu nemal priznať náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu v roku 2013 v rovnakej výške ako mu bola priznaná za rok 2012, s ktorým odôvodnením odvolací súd súhlasil.

2.5. K odvolacej námietke žalovaného o nesprávnom priznaní nároku na ušlý zisk žalobcovi v sume 672,10 eura, odvolací súd uviedol, že prvoinštančný súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku vyčerpávajúcym spôsobom vysporiadal s uvedeným nárokom žalobcu, pričom svoje rozhodnutie v tejto časti aj riadne odôvodnil, s ktorým odôvodnením sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil.

3. Proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalovaný z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená [§ 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3.1. Žalovaný vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa § 432 v spojení s § 421 ods. 1 písm. b) CSP poznamenala, že v žiadnom prípade nespochybňuje, že dovolací súd sa už v minulosti zaoberal posudzovaním zavinenia, resp. nezavinenia si väzby žalobcom a na to nadväzujúcim nárokom na náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy. Rovnako má žalovaný za to, že dovolací súd sa v rámci svojej rozhodovacej praxe nepochybne dotkol možnosti aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka o dobrých mravoch (napríklad v súvislosti s posudzovaním námietky premlčania v konaniach o náhradu škody), avšak žalovaný predmetným dovolaním namietať načrtnuté právne otázky, ktoré podľa vedomosti žalovanej doposiaľ známa rozhodovacia prax dovolacieho súdu neriešila a ak aj riešila (hoci žalovanému nie je známa), určite ju nemožno považovať za ustálenú. Rovnako žalovanému nie je známa ani rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu vo vzťahu k nižšie načrtnutým právnym otázkam a to:

1. Možnosť považovať priznanie sa k spáchaniu skutku za zavinenie si väzby, keď v čase rozhodovania o vzatí do väzby je nevyhnutné chrániť osoby, voči ktorým útok žalobcu smeroval aj keď sa v neskoršom konaní preukáže, že konanie žalobcu nedosiahlo intenzitu trestného činu, ale priestupku proti občianskemu spolunažívaniu,

2. Možnosť aplikácie Občianskeho zákonníka ako *lex generalis*, konkrétne jeho ustanovenia § 3 o dobrých mravoch, pri posudzovaní vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ustanovenia § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. v spojení s § 25 tohto zákona, ako *lex specialis* a nesplnenie podmienok pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pre rozpor s dobrými mravmi.

3.2. Žalovaný zdôraznil, že nespochybňuje skutkový stav zistený v súdnom konaní, ani nenamietá vykonané dôkazy. Naopak namieta, že uvedené právne otázky, ktoré boli kľúčové pre posúdenie veci, boli súdom prvej inštancie a následne aj odvolacím súdom, nesprávne právne posúdené.

3.3. Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie ako aj odvolacím súdom, vychádzajúc zo skutkového stavu veci argumentoval, že žalobca si svoje väzobné stíhanie zavinil sám. I keď sa neskôr v prípravnom konaní preukázalo, že konanie žalobcu nedosiahlo intenzitu trestného činu, je nepochybné, že k spáchaniu skutku zo strany žalobcu jednoznačne a preukázateľne prišlo. Žalovaný má za to, že vznesenie obvinenia žalobcovi ako aj jeho väzobné stíhanie bolo dôvodné, nakoľko v čase keď sa rozhodovalo o vzatí žalobcu do väzby existovalo dôvodné podozrenie, že žalobca sa dopustil zločinu, ktorý sa mu kládol za vinu, k spáchaniu skutku sa žalobca pred sudkyňou pre prípravné konanie sám priznal a zároveň hrozilo, že uskutoční, resp. bude pokračovať v páchaní skutku, ktorý sa mu kládol za vinu, keďže s poškodenou žalobca žil v spoločnej domácnosti. Bolo preto nevyhnutné chrániť žalobcovu partnerku a deti, nakoľko hrozilo, že ak by žalobca do väzby nebol vzatý, resp. by sa vrátil do spoločnej domácnosti, mohol by pokračovať v násilnom správaní voči svojej partnerke a uskutočniť už skôr prezentované vyhrážky. Žalovaný vo vzťahu k otázke zavinenia si väzby žalobcom považuje za kľúčové

nielen to, že dôkazná situácia v rozhodnom čase odôvodňovala vzatie žalobcu do väzby, ale aj tú skutočnosť, že žalobca sa k spáchaniu skutku priznal, t. j. žalobca sa priznal k fyzickému násilnému správaniu voči svojej partnerke, ktorú v stave opitosti chytil pod krk, vyhrážal sa jej fyzickou likvidáciou celej rodiny, použil na jej adresu hrubé vulgarizmy, a to všetko za prítomnosti maloletého syna. Žalovaný teda zastáva názor, že dôvody preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v čase rozhodovania o väzbe žalobcu boli dané, keďže práve preventívna väzba má zabrániť tomu, aby obvinený v skutku, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie pokračoval. Žalobca sa k spáchaniu skutku priznal a bolo nevyhnutné poskytnúť ochranu osobám (partnerka a deti), ktoré boli správaním žalobcu ohrozené. Priznanie žalobcu k skutku, ktorý sa mu kládol za vinu a potreba ochrany osôb, ktoré boli správaním žalobcu ohrozené zakladá zavinenie si väzby žalobcom.

3.4. Podľa názoru žalovaného otázka, či priznanie sa k spáchaniu skutku, pri ktorom je zrejmé, že je potrebné chrániť tretie osoby pred páchatelom a dokonaním skutku, možno považovať za zavinenie si väzby páchatelom, napriek tomu že v neskoršom konaní sa preukáže, že skutok páchatelovi kladený za vinu nie je trestným činom, ale priestupkom, ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená a zakladá dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.5. Z hľadiska posudzovania procesnej prípustnosti dovolania a nastolenej právnej otázky žalovaný považoval za potrebné zdôrazniť niektoré aspekty známej rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu. Dovolací súd vo svojich skorších rozhodnutiach poukazuje na správu prejednanú a schválenú plénom NS ČSSR z30.11.1977, sp. zn. PlsF 3/77, dopadajúcu aj na ustanovenie § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. (napr. sp. zn. 2Cdo/154/2019). Závery z nej vyplývajúce ale na súdený prípad nedopadajú, keďže v tomto prípade žalovaná neargumentovala trestnou minulosťou žalobcu alebo odmietnutím vypovedať v trestnom konaní. Taktiež žalovaná poznajúc rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/68/2020, ktorým bolo jej dovolanie odmietnuté pre procesnú neprípustnosť, poukazuje na iné rozhodnutie dovolacieho súdu, sp. zn. 5Cdo/40/2019, v ktorom dovolací súd žalovanou položenú právnu otázku dotýkajúcu sa zavinenia väzby posúdil ako procesne prípustnú a dovolacím súdom ustálené nevyriešenú. Žalovaná na tieto rozhodnutia poukazuje výlučne z opatrnosti, pričom má za to, že hoci sa všetky dotýkali posúdenia zavinenia väzby poškodeným v konaní o náhradu škody, žiadne z nich sa explicitne nezaoberalo tým, či za zavinenie preventívnej väzby možno považovať priznanie sa k spáchaniu skutku, pri ktorom je potrebné poskytnúť ochranu tretím osobám pred páchatelom a dokonaním skutku. Zároveň žalovaný doplnil, že správne posúdenie nastolenej právnej otázky súdmi oboch inštancií by muselo mať za následok zamietnutie žalobcom uplatneného nároku na náhradu majetkovej škody ako aj nemajetkovej ujmy v celom rozsahu.

3.6. Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie a následne aj v odvolacom konaní k uplatnenému nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vyslovil názor o potrebe zohľadnenia § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) ako aj § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. pri formovaní záveru o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi v peniazoch, pričom uviedla, že v prípade žalobcu, ani ak by aj boli splnené podmienky zodpovednosti štátu za škodu (teda súd by sa nestotožnil s námietkou zavinenia väzby) nie je možné dospieť k záveru o potrebe priznania náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi v peniazoch, nakoľko v prípade žalobcu ide o také uplatňovanie práva, ktoré môže byť posudzované ako rozporné s dobrými mravmi. Uvedený záver odôvodňovala skutočnosťou, že žalobca si uplatňoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy titulom svojho väzobného stíhania, hoci k spáchaniu skutku došlo, žalobca sa k spáchaniu skutku sám priznal a žalobcovi bola za spáchanie tohto skutku (hoci v podobe priestupku proti občianskemu spolunažívaniu) aj uložená sankcia. Žalovaný vo vzťahu k predmetnému skutku poukazoval aj na charakter priestupku, keďže žalobca pod vplyvom alkoholu poškodenú fyzicky napadol, vulgárne jej nadával, a to za prítomnosti maloletej osoby.

Súd prvej inštancie vo vzťahu k vyššie uvedenej argumentácii zaujal právny názor, že nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vznikol podľa zákona č. 514/2003 Z. z., a teda ho nie je možné zamietnuť s odkazom na § 3 Občianskeho zákonníka, keďže hodnoty obdobné tým v ustanovení § 3 Občianskeho zákonníka sú obsiahnuté v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. Súd prvej inštancie taktiež uviedol, že sa mu javí ako neadekvátne analogicky posudzovať pravidlá všeobecnej úpravy zodpovednosti za škodu obsiahnutej v Občianskom zákonníku s pravidlami špeciálneho právneho predpisu, ktorým je zákon č. 514/2003 Z. z., pričom podľa názoru súdu prvej inštancie zákon č. 514/2003 Z. z. obsahuje vlastné a

úplné podmienky, za splnenia ktorých štát za vzniknutú škodu nesie zodpovednosť. Na súd prvej inštancie nadviazal aj odvolací súd.

S uvedenými závermi súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu žalovaný zásadne nesúhlasí a mal za to, že ide o mylný právny názor oboch súdov. Vychádzajúc z § 25 zákona č. 514/2003 Z. z. je zrejmé, že Občiansky zákonník je vo vzťahu k zákonu č. 514/2003 Z. z. lex generalis, a má sa subsidiárne použiť na tie právne vzťahy, ktoré zákon č. 514/2003 Z. z. neupravuje. Zákon č. 514/2003 Z. z. teda v uvedenom ustanovení zakotvuje priamu aplikáciu Občianskeho zákonníka. Z uvedeného teda možno vyvodit', že na právnu vec žalobcu možno priamo aplikovať § 3 Občianskeho zákonníka o dobrých mravoch, keďže zákon č. 514/2003 Z. z. subsidiárne použitie Občianskeho zákonníka predpokladá na vzťahy, ktoré sám (zákon č. 514/2003 Z. z.) neupravuje, avšak sú upravené v Občianskom zákonníku.

S poukazom na vyššie uvedenú problematiku má žalovaná za to, že otázka priamej aplikácie ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka ako všeobecného právneho predpisu na nárok na náhradu škody, v tomto prípade v podobe náhrady nemajetkovej ujmy, uplatnený podľa zákona č. 514/2003 Z. z. nebola dosiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, čím je daný dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

Na základe vyššie uvedených skutočností žalovaný navrhol, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

4. K dovolaniu sa vyjadril žalobca, ktorý ho navrhol odmietnuť ako neprípustné, mal za to, že žalovaným uvedený dôvod prípustnosti v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP nebol naplnený, nakoľko nie je možné sa stotožniť s tvrdením žalovaného, že otázka zavinenia väzby nebola v doterajšej judikatúre Najvyššieho súdu SR vyriešená, pričom súčasne sa jedná predovšetkým o otázku skutkovú, pri ktorej je potrebné starostlivo hodnotiť každý prípad samostatne z hľadiska skutkových okolností. Namietal i opakujúce sa tvrdenia žalovaného, vytrhnuté z celkového kontextu, že sa priznal k skutku, ktorý následne nebol vyhodnotený ako trestný čin, ale len ako priestupok, za ktorý musel žalobca stráviť 156 dní vo väzbe, nakoľko len vo vyjadrení uviedol, že prehnal svoje správanie, ale nie, že sa dopustil skutku, za ktorý bol väzobne stíhaný. Vo vzťahu k otázke dobrých mravov podľa Občianskeho zákonníka vo vzťahu k zákonu č. 514/2003 Z. z., mal za to, že súdy správne vyhodnotili a odôvodnili nemožnosť jeho aplikácie.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že argumentácia žalobcu opodstatňuje záver o čiastočnej prípustnosti dovolania.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 ods. 1 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán,

ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

Dovolací súd opakovane konštatuje aj v súlade so závermi ústavného súdu, že dovolacie konanie má povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba, nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

10. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania na základe ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Pokiaľ dovolateľ zastáva názor, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musí v dovolaní v spojitosti s týmto tvrdením vysvetliť svoje presvedčenie, že odvolací súd riešil dosiaľ dovolacím súdom neriešenú otázku.

11. Ak v dovolaní absentuje vyššie uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa ustálila na názore, podľa ktorého sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní vecí, ale významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP.

12. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

13. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

14. Dovolací súd zdôrazňuje, že nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 písm. b) CSP je, že ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, vyriešenie ktorej nemalo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i

keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

15. Osobitne významným znakom otázky relevantnej v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP je jej zásadný právny význam. Aj za účinnosti nových civilných predpisov je opodstatnené konštatovanie, že otázkou zásadného právneho významu je otázka, ktorá je významná nielen pre tú ktorú prejednávajú právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov Slovenskej republiky. Účelom § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dosiahnuť vyriešenie dosiaľ ešte nevyriešenej právnej otázky (a „zaplnením bielych miest doterajšieho rozhodovania dovolacieho súdu prispieť k vytvoreniu jeho ustálenej rozhodovacej praxe“).

16. Žalovaný v podanom dovolaní podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu vyslovil potrebu vyriešenia právnej otázky po „1/. možnosť považovať priznanie sa k spáchaniu skutku za zavinenie si väzby, keď v čase rozhodovania o vzatí do väzby je nevyhnutné chrániť osoby, voči ktorým útok žalobcu smeroval aj keď sa v neskoršom konaní preukáže, že konanie žalobcu nedosiahlo intenzitu trestného činu, ale priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, po 2/. možnosť aplikácie Občianskeho zákonníka ako *lex generalis*, konkrétne jeho ustanovenia § 3 o dobrých mravoch, pri posudzovaní vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ustanovenia § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. v spojení s § 25 tohto zákona, ako *lex specialis* a nesplnenie podmienok pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pre rozpor s dobrými mravmi.“

17. Žalovaný sám k položenej otázke doplnil, že: „z hľadiska posudzovania procesnej prípustnosti dovolania a nastolenej právnej otázky žalovaný považoval za potrebné zdôrazniť niektoré aspekty známej rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu. Dovolací súd vo svojich skorších rozhodnutiach poukazuje na správu prejednanú a schválenú plénom NS ČSSR z30.11.1977, sp. zn. PlsF 3/77, dopadajúcu aj na ustanovenie § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. (napr. sp. zn. 2Cdo/154/2019). Závery z nej vyplývajúce ale na súdený prípad nedopadajú, keďže v tomto prípade žalovaný neargumentovala trestnou minulosťou žalobcu alebo odmietnutím vypovedať v trestnom konaní. Taktiež žalovaná poznajúc rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo 68/2020, ktorým bolo jej dovolanie odmietnuté pre procesnú neprípustnosť, poukazuje na iné rozhodnutie dovolacieho súdu, sp. zn. 5Cdo/40/2019, v ktorom dovolací súd žalovanou položenú právnu otázku dotýkajúcu sa zavinenia väzby posúdil ako procesne prípustnú a dovolacím súdom ustálene nevyriešenú. Žalovaná na tieto rozhodnutia poukazuje výlučne z opatrnosti, pričom má za to, že hoci sa všetky dotýkali posúdenia zavinenia väzby poškodeným v konaní o náhradu škody, žiadne z nich sa explicitne nezaoberalo tým, či za zavinenie preventívnej väzby možno považovať priznanie sa k spáchaniu skutku, pri ktorom je potrebné poskytnúť ochranu tretím osobám pred páchatelom a dokonaním skutku.“

18. Dovolací súd k uvedenému udáva, že okruhom náhrady škody a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., sa dovolací súd zaoberá vo svojej rozhodovacej praxi neustále a v tomto smere pribúdajú aj ďalšie rozhodnutia dovolacieho súdu ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj len „ústavný súd“). Z posledných rozhodnutí ústavného súdu poukazuje najmä na rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 273/2021, v ktorom okrem iného uviedol nasledovné.

18.1. Zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z. z. je ustanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré bolo neskôr posúdené ako nezákonné. Vo vzťahu k náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím základné podmienky vzniku nároku na náhradu škody ustanovuje § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., a to tým, že ustanovuje ako predpoklad na náhradu škody (okrem iného) vydanie nezákonného rozhodnutia a ďalej jeho zrušenie pre nezákonnosť príslušným orgánom. Tieto podmienky sú splnené iba vtedy, ak je vydané rozhodnutie následne zrušené na to príslušným orgánom práve z dôvodu nezákonnosti. Z takéhoto zrušujúceho rozhodnutia potom musí byť dôvod zrušenia skoršieho rozhodnutia (jeho nezákonnosť) zrejmý (II. ÚS 25/2011).

18.2. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že fyzická osoba čin nespáchala a že trestné stíhanie proti nej nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania (m. m. III. ÚS 117/06, I. ÚS 320/2016, I. ÚS 395/2016, I. ÚS 540/2016).

18.3. Vedenie trestného stíhania na základe nezákonného uznesenia o jeho začatí bez ohľadu na to, či bolo vydané za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. alebo za účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z. odôvodňuje s ohľadom najmä na čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny právo na náhradu nemajetkovej ujmy takto stíhanej osoby, pokiaľ jej táto v príčinnej súvislosti s vedením trestného stíhania vznikla (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/152/2018 z 30. septembra 2020).

18.4. Každé pozbavenie osobnej slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený osobnej slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, ale aj II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07, II. ÚS 282/2014, II. ÚS 703/2014).

18.5. Špecifickým prípadom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je preto aj nárok fyzickej osoby, ktorá bola vzatá do väzby, ak bolo proti nej trestné stíhanie zastavené, bola oslobodená spod obžaloby alebo vec bola postúpená inému orgánu. Táto osobitná právna úprava zodpovednosti za škodu vychádza z čl. 5 ods. 5 dohovoru, podľa ktorého každý, kto bol zatknutý alebo pozbavený slobody v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie.

18.6. Predpoklady vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe sú v zákone č. 514/2003 Z. z. vymedzené tak pozitívne (§ 8 ods. 5), ako aj negatívne (§ 8 ods. 6). Nevyhnutným predpokladom na vznik nároku na náhradu škody je teda naplnenie niektorej z hypotéz predpokladaných v ustanovení § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z. z., t. j., že voči osobe, ktorá bola vzatá do väzby, bolo trestné stíhanie zastavené, bola spod obžaloby oslobodená alebo vec bola postúpená inému orgánu. Ide však len o prvý predpoklad vzniku tohto nároku, pretože vychádzajúc z logického a systematického výkladu zákona č. 514/2003 Z. z., je kumulatívnou podmienkou súčasné nenaplnenie žiadneho z negatívnych predpokladov, za ktorých nárok na náhradu škody nevznikne podľa § 8 ods. 6 (in concreto zavinenie väzby). Inak povedané, v prípade naplnenia niektorého z negatívnych predpokladov uvedených v § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z. z. [napr. (i) zavinenie väzby, (ii) zastavenie trestného stíhania z dôvodu, že trest, ku ktorému môže stíhanie viesť, je celkom bez významu popri treste, ktorý pre iný čin bol obvinenému už uložený, alebo (iii) oslobodenie spod obžaloby, pretože osoba nie je trestne zodpovedná], nárok na náhradu škody nevznikne ani v prípade danosti niektorého z pozitívnych predpokladov vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe ustanovených v § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z. z. Čo je potrebné považovať za zavinenie väzby samotnou osobou, ktorá žiada o náhradu škody, zákon č. 514/2003 Z. z. bližšie neustanovuje, preto je interpretácia a aplikácia tohto zákonného ustanovenia zverená všeobecným súdom, ktoré o nárokoch na náhradu škody spôsobenej väzbou rozhodujú. Pri tomto rozhodovaní vychádzajú vždy z konkrétnych okolností každého prípadu zistených z riadne vykonaného dokazovania, vychádzajúc z ktorého im prislúcha urobiť právny záver o zavinení, resp. nezavinení väzby osobou žiadajúcou náhradu škody. Pri tomto rozhodovaní sa samozrejme musia vyvarovať svojvôli a svoje skutkové a právne závery riadne odôvodniť (I. ÚS 444/2012).

18.7. Na doplnenie dovolací súd dáva do pozornosti v texte rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I ÚS 273/2021, tú časť, v ktorej ústavný súd pre porovnanie uvádza, že aj ÚS ČR v náleze č. k. Pl. ÚS 35/09 zo 6. decembra 2011, konštatoval, že „právni základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončeno zproštením obžaloby, je treba hľadať nejen v ustanovení čl. 36 odst. 3 Listiny, ale v obecné rovine predovšetkým v čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky, tedy v princípech materiálneho právneho státu. Má-li stát být skutečně považován za materiální právní stát, musí nést objektivní odpovědnost za jednání svých orgánů či za jednání, kterým státní orgány nebo orgány veřejné moci přímo zasahují do základních práv jednotlivce. Stát nemá svobodnou vůli, nýbrž je povinen striktně

dodržovať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobící) interpretácii. Na jednu stranu je jistě povinností orgánů činných v trestním řízení vyšetřovat a stíhat trestnou činnost, na druhou stranu se stát nemůže zbavit odpovědnosti za postup těchto orgánů, pokud se posléze ukáže jako postup mylný, zasahující do základních práv. V takové situaci není rozhodné, jak orgány činné v trestním řízení vyhodnotily původní podezření, ale to, zda se jejich podezření v trestním řízení potvrdilo.“

19. Z hore uvedených záverov dovolací súd vychádza aj pri svojom názore, že otázka položená dovolateľom pod 1/. je len moderovaním už judikatórnych záverov z hľadiska skutkových záverov, ku ktorým dospeli okresný i krajský súd, ktoré vychádzali z riadne vykonaného dokazovania a svoj záver o nezávinení väzby žalobcom ktorý žiadal náhradu škody, riadne odôvodnili. Dovolateľ výslovne uviedol v dovolaní, že : „ nespochybňuje skutkový stav zistený v súdnom konaní, ani nenamieta vykonané dôkazy, naopak namieta, že uvedené právne otázky, ktoré boli kľúčové pre posúdenie veci, boli súdom prvej inštancie a následne aj odvolacím súdom, nesprávne právne posúdené.“

20. Z toho vyplýva, že posúdenie otázky, ako ju formuloval dovolateľ, ktorý sám uviedol, či možnosť považovať priznanie sa k spáchaniu skutku za zavinenie si väzby, keď v čase rozhodovania o vzatí do väzby je nevyhnutné chrániť osoby, voči ktorým útok žalobcu smeroval aj keď sa v neskoršom konaní preukáže, že konanie žalobcu nedosiahlo intenzitu trestného činu, ale priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, je natoľko individuálne, že vo vzťahu k nej sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu, a preto táto otázka nemôže byť relevantná pre založenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

21. Pokiaľ dovolateľ vymedzil druhú otázku : „ či je možnosť aplikácie Občianskeho zákonníka ako lex generalis, konkrétne jeho ustanovenia § 3 o dobrých mravoch, pri posudzovaní vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ustanovenia § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. v spojení s § 25 tohto zákona, ako lex specialis a nesplnenie podmienok pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pre rozpor s dobrými mravmi.“ dovolací súd pristúpil k dovolaciemu prieskumu.

22. Dobré mravy patria k zásadám súkromného práva, bývajú užívané ako kritérium obmedzujúce subjektívne práva v ich obsahu alebo častejšie obmedzujúce výkon subjektívnych práv. Dobré mravy, hoci sú zákonným pojmom, teda majú funkciu normotvornú, nie sú zákonom definované. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných pravidlách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovať. Posúdenie konkrétneho obsahu pojmu dobré mravy patrí vždy od prípadu k prípadu sudcovi. Požiadavka výkonu práv v súlade s dobrými mravmi umožňuje sudcovi zmierňovať nepríjemnú tvrdosť zákona, a dáva mu priestor rozhodovať podľa pravidiel slušnosti a spravodlivosti, i keď by pri striktnom výklade formálneho práva dospel k inému záveru. Pojem "dobré mravy" nie je možné vykladať iba ako súbor mravných pravidiel užívaných ako doplnujúci obsahový faktor výkonu subjektívnych práv a povinností, ale ako príkaz sudcovi rozhodovať v súlade s ekvitou. Zásada súladu výkonu práv s dobrými mravmi predstavuje významný korektív, ktorý v odôvodnených prípadoch dovoľuje zmierňovať tvrdosť zákona a dáva sudcovi priestor pre uplatnenie pravidiel slušnosti.

23. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka o tom, že výkon práv a povinností z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi sa nepoužije, ak priama aplikácia príslušného ustanovenia zákona vedie k rovnakému výsledku, ku ktorému má viesť použitie tohto ustanovenia (NS ČR sp.zn. 22Cdo/1659/2000).

24. V zmysle § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade , ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

25. Z uvedeného je zrejmé, že zákon č. 514/2003 Z. z. ako lex specialis dáva návod, ako postupovať pri spôsobe a rozsahu nemajetkovej ujmy priamo v texte zákona, keď ukladá prihliadať na o.i. závažnosť ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo. Vychádzajúc z uplatneného nároku, jeho dôvodnosti ako je uvedené vyššie, splnenia podmienok definovaných v zákone a bližšie stanovených v početnej judikatúre súdov (vrátane ústavného súdu), nie je dôvod uplatňovať všeobecné výkladové pravidlo uvedené v § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Dovolací súd poukazuje aj na odôvodnenie tejto právnej otázky v rozhodnutiach najmä súdu prvej inštancie (bod 1.3 tohto rozsudku) ako aj na závery odvolacieho súdu, ktoré považuje za správne.

26. So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že žalovaným podané dovolanie síce vyvolalo v časti procesný účinok umožňujúci uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu (§ 470 ods. 2 CSP), výsledok najvyšším súdom uskutočneného dovolacieho prieskumu, ale vedie k záveru, že jeho dovolanie je nedôvodné. Najvyšší súd preto dovolanie žalovaného zamietol podľa § 448 CSP.

27. Žalobca bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.